

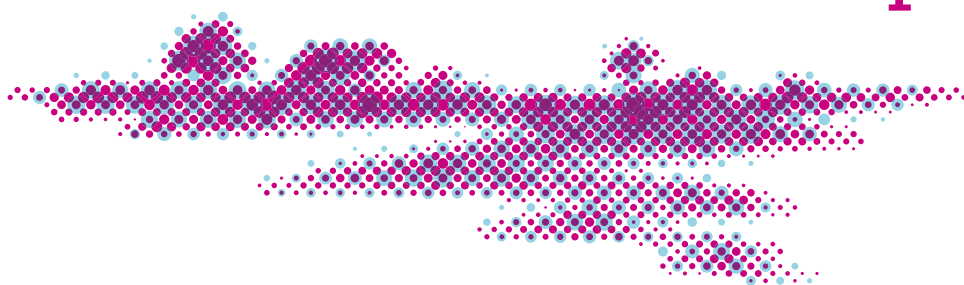
Gasselte: De Branden

FOTO: JEANETTE TOPEE

Het Drentse Landschap

WANDELROUTE 6 KM

Ter hoogte van het Drouwenerzand ligt het natuurgebied De Branden aan de voet van de Hondsrug. Hier gaan het Voorste en het Achterste Diep als Hunze verder. De inrichting van dit deel van het Hunzedal kwam in het voorjaar van 2023 klaar. Je wandelt dus in een stuk spiksplinternieuwe natuur. De verwachtingen rond de natuurontwikkeling in De Branden zijn hooggespannen. Laat het niet bij deze ene wandeling, maar loop de route over een paar jaar nog 'ns om met eigen ogen te zien hoe het verder met De Branden gegaan is.

Startpunt

Halfverharde opslagplek maaisel aan Drouwenerstraat (tussen achterkant Drouwenerzand en Drouwenerveen). (Volg Gasselterstraat langs oostzijde Drouwenerzand en sla LA naar Drouwenerstraat. Vóór eerste (doodlopende) weg ga je via dam naar opslagplek.)

[Routebeschrijving Google Maps.](#)

Lengte route 6 km

GPS startpunt

52 57 47, 06 49 42

Begaanbaarheid paden

Groot deel route over graspaden. Zorg voor goed waterdicht schoeisel. Route niet geschikt voor mensen die slecht ter been zijn.

Honden

Toegestaan mits aangelijnd.

Afkortingen

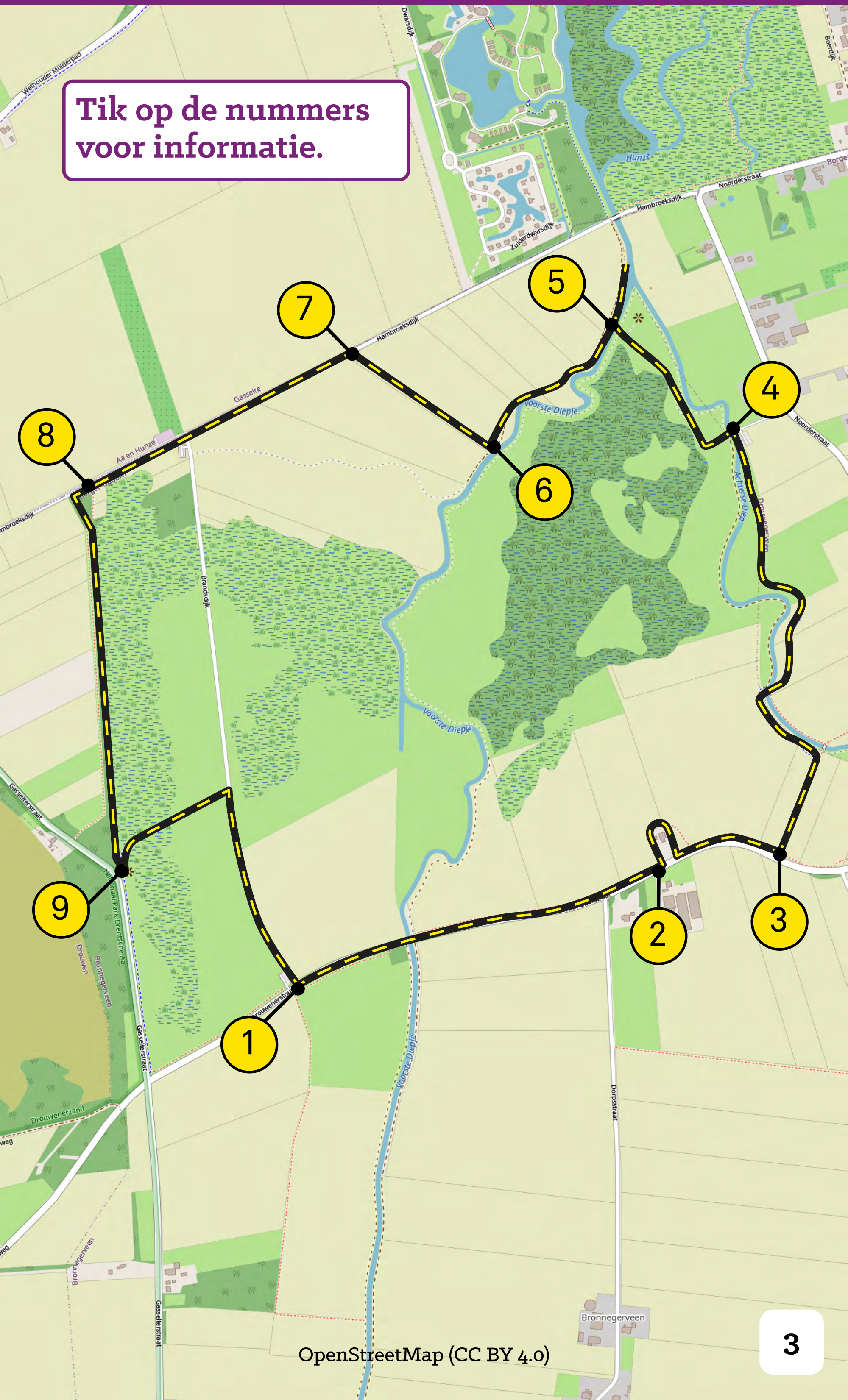
LA linksaf, RA rechtsaf, RD rechtdoor, KP knooppunt

Over deze route is een artikel verschenen in Kwartaalblad 120 van Het Drentse Landschap (december 2023).

- .....
- **Printen:** maak gebruik van de mogelijkheden van uw eigen printer. [Zie tips.](#)

🚶 Gasselte: De Branden

Tik op de nummers voor informatie.

Inleiding

Zo'n dertig jaar geleden werd in De Branden de basis gelegd voor het grote Hunzeproject dat de Hunze heeft hersteld en tal van aardappelakkers in het Hunzedal veranderde in nieuwe natuurgebieden.

Elders worstelde Het Drentse Landschap begin jaren negentig met het probleem dat de natuur zich op haar terreinen in de beekdalen onvoldoende kon ontwikkelen, omdat op de hogere gronden vanwege landbouwbelangen het kwelwater via de sloten werd afgevoerd vóór het de beekdalen bereikte. Hier bleken de kaarten anders geschud. De Hondsrug zorgde hier via het Drouwenerzand voor schoon kwelwater, maar de landbouw in het beekdal wist niet hoe snel het water moest worden afgevoerd.

De uitkomsten van ecohydrologisch onderzoek overtroffen de stoutste verwachtingen. De kweldruk in het gebied was heel hoog en het kwelwater was van uitstekende kwaliteit. Onder in de diepe sloten bleken nog steeds de planten te groeien die van nature in een kwelrijk gebied thuishoren. Met andere woorden: onder een dunne schil landbouwbougrond functioneerde het hydrologische systeem nog steeds. Hier lag een potentieel natuurgebied van 450 hectare (inclusief Drouwenerzand) waarin op een hoogteverschil van vijftien meter alle gradiënten van kurkdroog tot kletsnat voorkwamen.

1 Drouwenerstraat

kaart

- Loop vanaf de parkeerplaats naar overkant straat en ga aan overkant sloot bij landhek graspad LA.
- Einde graspad bij stuw in Voorste Diep over de brug weg oversteken en graspad overkant sloot nemen.

Aan het begin van de wandeling ligt langs de Drouwenerstraat nog een groot perceel landbouwgrond in De Branden. Het is een van de twee laatste percelen die hopelijk op termijn ook nog bij het natuurgebied kan worden getrokken.

Jarenlang lukte het maar steeds niet om de laatste 22 hectare landbouwgrond in De Branden te verwerven. Om niet nóg meer tijd te verliezen lieten waterschap Hunze en Aa's en Het Drentse Landschap enkele jaren geleden alvast een inrichtingsplan maken.

Uit het voorbereidend onderzoek bleek dat er meteen al met de inrichting tot natuurgebied kon worden begonnen. Met relatief eenvoudige maatregelen kon je de boeren die de laatste twee percelen nog in gebruik hadden, een voldoende laag waterpeil garanderen.

2 Moekmaatsdijk

kaart

- Bij boerderij LA graspad om boerderij volgen.
- Na achterkant boerderij verharding oversteken en graspad RD vervolgen, weer richting straat.

KWELWATER - FOTO: KARLA LEEFTINK

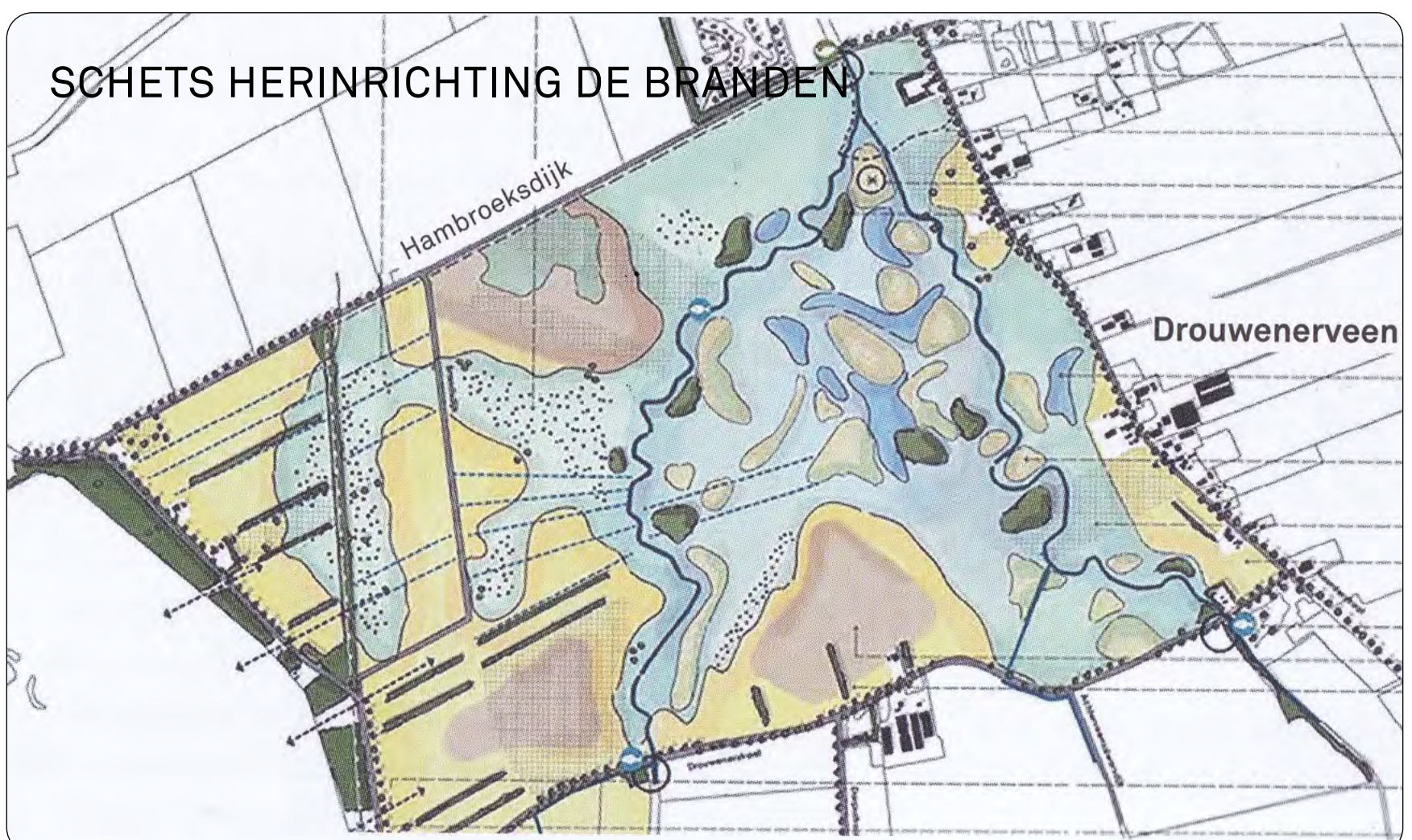
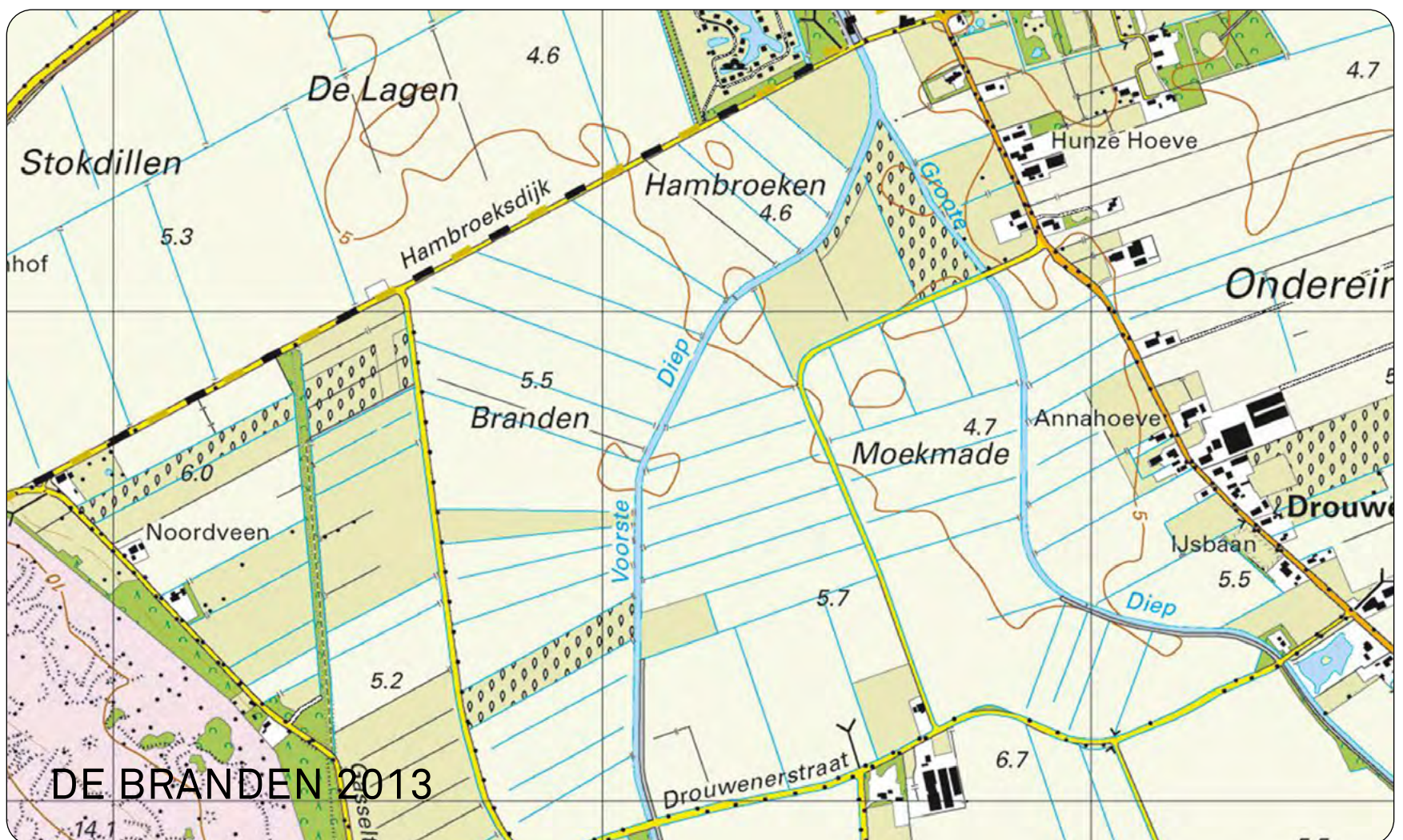
Naast de boerderij liep tot voor kort de asfaltweg Moekmaatsdijk die hier op de Drouwenerstraat uitkwam. Deze weg is bij de inrichting van het gebied verwijderd om tussen het Voorste en Achterste Diep een

stiltegebied te creëren. Een deel van het gebied is afgegraven om in natte perioden als waterbergingsgebied te kunnen fungeren. Hier stroomt onafgebroken kwelwater naar de oppervlakte.

3 Meanders

kaart

- Einde graspad op gravelpaadje LA.
- Na houten brug over Achterste Diep pad over andere oever vervolgen.

Aan de hand van bodemonderzoek en oude kaarten zijn in De Branden de oude meanders van het Voorste en Achterste Diep gereconstrueerd. Als je het kaartje boven uit 2013 vergelijkt met de inrichtingsschets eronder zie je hoe de loop van beide beken veranderd is. De hermeandering zorgt er onder andere voor dat het gebied het kostbare kwelwater langer vasthoudt.

- 4** **Van Achterste naar Voorste Diep**
- **Einde gravelpad (Zeurpad) LA betonnen brug over.**
  - **Na brug RD en vervolgens pad RA over kade (hoge rug) aanhouden. Pad brengt je naar houten brug over Voorste Diep.**

Het gravelpad langs het Achterste Diep is met name aangelegd om wandelaars en fietsers via de oostelijke oever van het diep toch een

kijkje in het gebied te kunnen laten nemen. Via de betonnen brug over het Achterste Diep liep tot voor kort de asfaltweg Moekmaatsdijk, die bij de inrichting van De Branden is weggehaald. Het graspad brengt je van het Achterste naar het Voorste Diep.

5 Hunze

kaart

- Na houten brug LA graspad langs oever Voorste Diep.
- *Als je na de brug even RA gaat, kom je bij de plek waar Voorste en Achterste Diep samen als Hunze verder gaan.*

Feitelijk ontstaat de Hunze in De Branden. Je kunt hier over het houten bruggetje over het Voorste Diep een stukje naar rechts lopen om te zien hoe het met het Achterste Diep samenvloeit tot Hunze.

Door zijn relatief grote verval is het Voorste Diep de snelst stromende beek van Drenthe. Dat kun je ook in De Branden nog steeds mooi zien. De beek ontstaat achter Westdorp aan de westkant van de Hondsrug. Het Achterste Diep ontspringt ten zuiden van Exloo en volgt min of meer de oostelijke rand van het Hunzedal.

6 Stuw met vispassage

kaart

- Pad langs oever brengt je naar een stuw.
- Na stuw oever verlaten en graspad RA langs sloot nemen richting doorgaande weg.

Hier wordt de waterstand in het Voorste Diep nog met een stuw geregeld om het waterpeil voor de akker ernaast op 'landbouwpeil' te houden. Om de vissen in staat te stellen

stroomopwaarts te zwemmen is bij de nieuwe inrichting naast de stuw een vispassage gebouwd. Zodra er in De Branden geen agrarisch gebruik meer is, maakt de stuw plaats voor een aantal keiendrempels.

7 Grootschaligheid

kaart

- Op verharde weg (Hambroeksdijk) LA.
Op driesprong RD.

FOTO: JEANETTE TOPEE

Bij de nieuwe inrichting van De Branden zijn de meeste ontwateringssloten verdwenen. Tijdens de wandeling langs de Hambroeksdijk zie je buiten De Branden nog grootschalige akkerbouwpercelen liggen. Zo zag De Branden er vóór 2022 ook uit!

8 Spoorbaan

kaart

- Ga na bosje LA via opslagplek maaisel naar graspad langs bossingel.
- Laatste deel pad loopt over voormalige spoorbaan.

Het pad brengt je langs een kaarsrechte bossingel over een dijk die de Noord-Ooster Locaal Spoorwegmaatschappij (NOLS) in Noord-Nederland ooit heeft aangelegd. Over de spoordijk reden tussen 1905 en 1938 personentreinen van Emmen naar Stadskanaal. Ten noorden van De Branden liep het tracé met een wijde bocht richting station Gasselternijveen.

SPOORLIJN NOLS – BRON: DRENTS ARCHIEF

9 Kijkheuvel

kaart

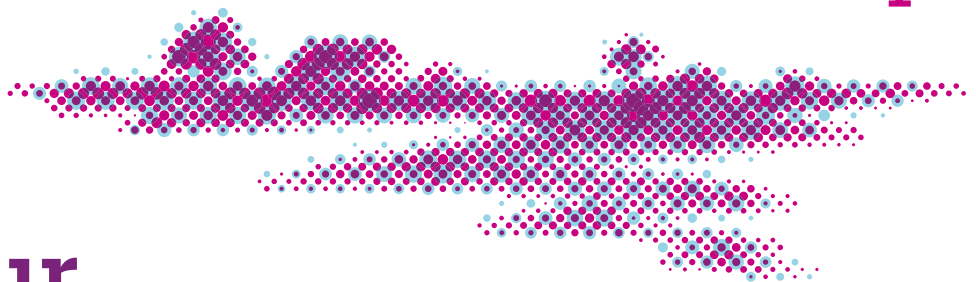
- Bij verharde weg LA betonnen fietspad langs kijkheuvel.
- Einde fietspad weg RA naar startpunt.

Vanaf de kijkheuvel heb je een prachtig uitzicht over De Branden. Overal zie je uitgestrekte kwelplassen. Hier is de bouwvoor verwijderd om de kwelzone te herstellen. Bij de inrichting bleek meteen hoe groot hier de kweldruk vanuit het Drouwenerzand is, want ondanks de droge zomer vulde de laagte zich meteen met water. Overal kwamen spontaan veldrus en holpijp op, soorten die het van dergelijke omstandigheden moeten hebben. De ecologen van Het Drentse Landschap werden helemaal blij toen ze in het gebied kranswieren ontdekten. Die leverden hét bewijs van schoon kwelwater van uitstekende kwaliteit!

Het Drentse Landschap

Logeren in de natuur

Het Drentse Landschap heeft prachtige vakantieaccommodaties beschikbaar voor liefhebbers van rust en ruimte. Een paar dagen er even helemaal tussenuit! Je verblijft midden in de natuur in een huis dat van alle gemakken voorzien is...

Je kunt de accommodaties van Het Drentse Landschap rechtstreeks boeken via www.buitenlevenvakanties.nl.

Stichting Het Drentse Landschap
Bel tijdens kantooruren (0592) 313 552
www.drentslandschap.nl

Volg ons op:

Teksten: Bertus Boivin, Melle Buruma

Coördinatie: Hanna Schipper

Topografie: BRT Achtergrondkaart © Kadaster/
OpenStreetMap (CC BY 4.0).

Vormgeving: Smartmobiletour.nl